

A közelmúlt irodalma

Tamási Áron: *Négy dráma*. Hargita Kiadóhivatal, Csíkszereda, 2020, 352 p.
Ősvigasztalás, Énekes madár, Vitéz lélek, Ördögölő Józsiás című színpadi művek, válogatta, előszóval ellátta Ablonczy László (A Székely Könyvtár sorozat 87. darabja)

Kortárs irodalom

Káli István: *Áll az ördög, s csodálkozik*. Mentor, Marosvásárhely, 2020, 252 p.
Mérnököcskénk úgy cseppen belé a zajló hétköznapiakba, mint Pilátus a Krédóba. Ott van, ott él ebben az izzásig hevített kemence-létben, beletörődéssel, de mégis méltósággal igyekszik szolgálni az épülő új világot, amelyhez a Sors neki is a cselekvő szerepét szánta, és amelyben *sapkával vagy nélküle, füstszűrős vagy füstszűrő nélküli cigarettát szívva és kínálva* a mindennapok óriási, fortyogástól hangos üstjében, már a pokol kapujában a többiekével együtt megabálódik és megpuhul egyedien keménynek hitt élete.
<https://www.youtube.com/watch?v=tcqFqmPDU6I>

Molnár H. Lajos: *Volt egyszer egy udvar*. I. kötet. Hargita Kiadóhivatal, Csíkszereda, 2020, 288 p.
<https://www.youtube.com/watch?v=IV8hWAIU0Fc&feature=share&fbclid=IwAR1N7LrK3WSTPideS4DiGUcuRiNtj7G9RsKQ7evILhGME6GTSuSe6YT2P-E>

Molnár H. Lajos: *Volt egyszer egy udvar*. II. kötet. Hargita Kiadóhivatal, Csíkszereda, 2020, 304 p.
<https://www.youtube.com/watch?v=IV8hWAIU0Fc&feature=share&fbclid=IwAR1N7LrK3WSTPideS4DiGUcuRiNtj7G9RsKQ7evILhGME6GTSuSe6YT2P-E>

Bogdan Suceavă: *Éjszaka valaki meghalt érted*. Vallasek Júlia fordítása. Lector Kiadó, Marosvásárhely, 2020, 384 p.
Bogdan Suceavă nagy sikerű regénye az 1989. decemberi romániai eseményekről szól. A mesélő matematika szakos diák, aki a 0396-os egységben, azaz az állambiztonsági rendőrségnél volt kiskatoná. A forradalmi eseményeket céltalan történésorként éli meg. Az olvasót a regény drámai módon vezeti rá a forradalom abszurditására: haszontalanul hálnak meg emberek, és az illúziók átalakulnak naivitássá. Suceavă komor képet fest a forradalomról, és paradox módon a felszabadulás színei sem élénkek, ahogy egy boldog pillanatot ábrázolni illene. Az egyik rendszer korlátainak helyét egy másiknak a reménytelensége veszi át.
<http://lectorkiado.ro/bogdan-suceava-ejszaka-valaki-meghalt-erted/>

Költészet

Baricz Lajos – Nagy Csenge – Simon Kinga: *Hogy gondolod?* F&F International, Gyergyószentmiklós, 2020, 144 p.
Felnőtt versek – papkölöktől, megzenésítve.

Bartalis János: *Válogatott versek*. Hargita Kiadóhivatal, Csíkszereda, 2020, 144 p.
Bartalis János erdélyi költő verseiből Fekete Vince készített reprezentatív válogatást a Székely Könyvtár sorozat számára (a 100 kötetes sorozat 86. darabja)

Bertóti Johanna: *Almából ki, körtébe be*. Koinónia Kiadó, Kolozsvár, 2020, 96 p.
A kötet versei három kulcsszó köré csoportosulnak: játék, líraiság, abszurd. Játék a szavakkal, a rímekkel, a helyzetekkel, játék, amely során a költő gyerekszemmel nézi a világot, a benne élő gyermek szemével, hitelesen, játszótársként. Hangzós, zenés, szerethető versek ezek, és mindig van bennük valamilyen váratlan csavar, nyelvi játék, szokatlan otthonosság. A könyvhöz CD-melléklet is tartozik, amelyen a költő éneklő és gitáron kíséri a saját maga által megzenésített verseit.

Egyed Emese: *Daphne ideje*. Versek. Lector Kiadó, Marosvásárhely, 2020, 132 p.

2017-ben megjelent *Paian* verskötete után most új verstermésrel jelentkezik a költő, és nem véletlenül kapcsolódik vissza címválasztása, a Daphne a Paianhoz, az istenség attribútumaként. Mitológiai történetre építkezik, eljött a Daphne ideje, az átváltozás, a feloldozás ideje. A személyes és a mitikus idő szimultán „történik” vallomások sorsköltészetében. Nyolc ciklusba fűzi költeményeit, ami következetes művészi mentalitására, poézise ívének tudatos építésére vall. Létállapotait megosztja az olvasóval, a beavatás természetes gesztusával, kifelé figyelve és figyelmezve morális, gondolati üzeneteire. „Daphne” bevezet a nagy elődök, kortárs múzsák világába, őrzője marad a tiszta értékeknek.

<http://lectorkiado.ro/egyed-emese-daphne-ideje/>

Alexandru Muşina: *Macska-e a cica?* Versek. Fordította Szonda Szabolcs. Lector Kiadó, Marosvásárhely, 2020, 136 p.

Alexandru Muşina két eredeti verseskötetét, amelyekből összeáll könyvünk, nem csak az rokonítja – és egyben képez izgalmas kontrasztot közöttük –, hogy a gyógyíthatatlan betegség árnyékában íródtak. Olvasásuk közben átélhető az, hogy a személyes elmúlás fenyegetésére lehet reagálni jótékony (ön)íroniába oldott keserűséggel, lázadással, nosztalgikusan, testiség és elmúlás, Erósz és Thanatosz folyamatos párbeszédével, találkoztatásával, sőt, mérkőztetésével, súlyos játékossággal és érzékenységgel, egyszerre benső és külső nézőpontból, kapaszkodót keresve, tettetett közömbösséggel, sztorizva, éles szemmel és empátiával „elkapott” társadalmi röntgenképekkel, emlékezetes figurákat teremtve vagy épp karikírozva, ismerős tónusokkal ábrázolt, mégis meglepő magánmitológiát alkotva, széles jelentésmezejű, szimbolikus mozzanatokból építkezve – életközeli, életesen, az olvasót társsá avató alkotás gyötrelmes, tiszta örömeivel. „Dáktör Niku velünk van” – akárcsak „atyja”. Legyen könyvünk olvasóival is, maradandóan, szórakoztatva elgondolkodtatóan!

<http://lectorkiado.ro/alexandru-musina-macska-e-a-cica/>

Simonfy József: *Danse macabre*. Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 2020, 192 p.

<https://www.frissujsg.ro/uj-verseskotete-jelent-meg-simonfy-jozsefnek>

Gyermekirodalom

Bajna György: *Sarolt könyve. Gyermekversek*. F&F International, Gyergyószentmiklós, 2020, 80 p. Gyermekversek, Vargyas Ildikó illusztrációjával.

<https://liget.ro/studio/unokajahoz-irt-versek-es-egyeb-gyergyoisagok-bajna-gyorggyel>

Sipos Tünde: *Cseperke és Zengő kalandjai*. Borítóterv, illusztrációk: János Timea. Tipographic, Csíkszereda, 2020, 35 p.

„2018-ban két csíkszéki egyesület, a Kőketánc Kulturális Egyesület és a Fészek Tanoda Egyesület megálmodott egy rendezvényt, amely a kisgyerekes családoknak szól, minőségi együttléte és változatos szabadidős programokat kínál a helyi szervezetek közreműködésével. Így született meg a Cseperedők Családi Fesztivál. Ebben a fesztiváli forgatagban született meg Cseperke, a gomba-manó. Cseperke 2020 különös évében arra vállalkozott, hogy kalandjátékra hívja a családokat.

https://liget.ro/lurko/cseperke-es-zengo-kalandjai-gyermek-es-felnott-szotte-mesek?fbclid=IwAR0tJ_REtpYNlxPbIqun4ri89A-wjYIf09hWZuVqlk7drTmQinQlqnUottE

Soós István: *Manófittyem naplója*. Mentor, Marosvásárhely, 2020, 52 p.

Most nincs Óperenciás-tenger és nincs Üveg-hegy.

Most nem is kellene, nincs rá szükség, mert most egy óvodás, Manófittyem mond mesét az édesapjának... hét estén keresztül.

Tanulságos történeteket mesél az időről, az évszakokról, a csillagokról, a fogmosásról, az ujjszopásról vagy éppen a kiskedvencek viselkedéséről.

Mert ha valaki nagyon tud mesélni, az Ő, az én Manófittyem... a te Manófittyed.

<https://www.youtube.com/watch?v=doki44uzeYM>

Tóbiás és Galagonya. Prevenációs mesék és feladatok kicsiknek. Szerk. Nagy Zsolt. Szent Balázs Alapítvány, Marosvásárhely, 40 p.

Emlékezés, esszé, kritika

Bodó Márta: *Nőszírom*. Interjúk keresztény értelmiségi nőkkel. [Utánnnyomás.] Dokumentum Egyesület – Lector Kiadó, Marosvásárhely, [2016]2020, 236 p.

Bodó Márta könyve tíz beszélgetést tartalmaz keresztény értelmiségi nőkkel (Gábor Csilla, Sabău Trifu Cristina, Ferenczi Enikő, Petrőczy Éva, Tornay Krisztina Petra, Csiszár Klára, Bereczki Silvia, Kertész Marika, Buzogány Emese és Zamfir Korinna). Egyesek apácák, mások protestáns lelkészek. Egyesek családostak, anyák, mások teljesen a vallásos ideálok és Isten szolgálatának szentelték magukat. Egyesek laikus környezetben tevékenykednek mint tanárok vagy művészek, mások kórházakban képviselik az Egyházat. Közös nevezőjük az, hogy mindegyiküknek pontos fogalma van a nő különleges hivatásáról, és igyekeznek úgy összehangolni munkájukat a vallásosság követelményeivel, hogy nőiségük díszére és teljességére váljon annak, s egyszerre fejlődjenek szakmailag és lelkileg.

<http://lectorkiado.ro/bodo-marta-noszirom/>

Láng Orsolya: *Pályamatricák*. Útirajz. Lector Kiadó, Marosvásárhely, 2020, 184 p.

Útirajzában Láng Orsolya a felfedező derűs tekintetével néz szét Göttinga, Porto, Konstanca, Makaó, Koszovó utcáin, tájain, arcain. Az élmények megosztásának magától értetődő volta a könyv sajátja. A felidéző leírást a szerző fotói illusztrálják.

<http://lectorkiado.ro/lang-orsolya-palyamatricak/>

Sebestyén Mihály: *Európa magánföldrajza*. Mentor, Marosvásárhely, 2020, 300 p.

...városi emberek, polgárvadékok és városalapítók, sznobok, társasági emberek, jólöltözöttek, modorosak, rémhírimádók, újságolvasók, kávéházi jósok, újdondászok, áltudósok, középosztálybeli vállalkozók, hivatalnokok, kalandorok, gazdagnak látszó emberek... adnak az asztal- és ágykultúrára, esznek-isznak, haldokolnak vagy beszélnek, mikor minek van rendelt vagy rendetlen ideje.

<https://www.youtube.com/watch?v=hpIRYeh52eI>

Tóth Károly Antal: *A Nobelesdi és környéke*. Kriterion, Kolozsvár, 2020, 184 p.

Holokauszttagadóknak nevezték el azokat is, akik tisztában vannak mindazzal a sok szenvedéssel, amelyben a deportáltaknak a koncentrációs táborokban részük volt, továbbá azzal is, hogy a járványok és a háború folyamán mindinkább rosszabbodó ellátás következtében igen sokan meghaltak közülük, de a manipulált tanúvallomásokra épülő holokausztmitosz helyett azt szeretnék megismerni, ami ott és akkor valóban történt. Nagy erők működnek ma, hogy a hatalmi tényezőknek való engedelmesség kicsikarása jegyében mindenekelőtt az igazságról és a tiszta erkölcsről való gondolkodás tilalmára építsék a még megalkotás alatt álló új „európai birodalom” lelkivilágát.

Vallás

Keresztelésre készülünk. Szerk. Baricz Lajos, F&F International, Gyergyószentmiklós, 2020, 144 p.

Útmutató, felkészülés a keresztelésre, szülőknek és keresztszülőknek.

Márton Áron élete és munkássága, II. Kronológia 1945–1967. Szerk. Marton József, Pro-Print, Csíkszereda, 2020, 340 p.

Márton Áron élete és munkássága III. Kronológia 1968–1980 és névmutató. Szerk. Marton József Pro-Print, Csíkszereda, 2020, 256 p.

Tobias Faix – Martin Hofmann – Tobias Künkler: *Miért nem hiszek már*. Koinónia, Kolozsvár, 2020, 272 p.

Noha a hit maga tudományos kutatások közkedvelt tárgya lett, paradox módon a hitvesztést szinte soha nem tanulmányozták még részletesebben. A kötet szerzői azt vizsgálják, miért lesznek hitetlenek olyan fiatal felnőttek, akik valaha aktív tagjai voltak egyháznak, hogyan játszik közre a gyülekezet, közösség a dekonverzió folyamatában, mit éreztek azok az emberek, akik törésponthoz jutottak, hogyan éltek tovább, hogyan viszonyultak később a döntésükhöz.

Visky István: *A századik*. Koinónia, Kolozsvár, 2020, 240 p.

A kötet nem csak és nem is elsősorban a hívőkhöz, hanem a már és még nem hívőkhöz is szól, úgy, hogy a Biblia történeteit aktuális tartalommal tölti meg, vonatkoztatja mai életünk dilemmáira. Rövid elmélkedésekbe hív a szerző, hogy az olvasó megnyíljon „Isten Igéjének ellenállhatatlan bája, nyugtalanító szépsége és borzongató komolysága előtt”.

Virt László: *A Nyugat peremén*. Pro-Print, Csíkszereda, 2020, 192 p.

Esszék Márton Áronról, a püspök modern, európai gondolkodásáról.

Történelem

Berekméri Árpád-Róbert – Nemes Gyula: *„Becsülettel viselje!” Maros-Torda vármegye vitézeinek albuma (1940–1944)*. Dokumentum Egyesület, Marosvásárhely, 2020, 140 p.

Az album Maros-Torda Vármegye Vitési Székét mutatja be, amely 1941-ben alakult meg, és a magyar hadseregnek a térségből való kivonulásáig működött. A kiadvány első része bevezeti az olvasót a Vitési Rendnek és ezen belül a vármegye Vitési Székének a történetébe, ismerteti megalakulásának körülményeit, felépítését. A továbbiakban a vitézavatások rendjét taglalja, és a vármegye területén felavatott érdemszerzők és várományosok arányát, társadalmi hovatartozását, a vitési telekadományozással kapcsolatos kérdéseket, valamint a Rend által szervezett kulturális-társadalmi eseményeket részletezi. A második rész a Maros-Torda vármegye területén 1941 és 1944 között felavatott érdemszerzők és várományosok adattárát tartalmazza gazdag képanyaggal.

Falusi Norbert: *Két nemzet határán. Erdélyi magyar nemzetépítők az európai nagy változásban (1900–1925)*. Erdélyi Múzeum-Egyesület – Kriterion, Kolozsvár, 2020, 364 p.

Ez a könyv arra vállalkozik, hogy száz év távlatából Erdély kezdeményező politikai szereplői révén – beszédek, publicisztikák, programok, nyílt levelek, szervezetek, könyvek segítségével – felvillantsa és érthetőbbé tegye a 20. század elejének magyar dilemmáit, amelyek valójában országos szintűek voltak, és hatványozottan csapódtak le Erdélyben. Nézőpontváltást kínálunk: fontos tisztában lennünk azzal az eltérő helyzettel, hogy míg a mai szemlélő a végkifejlet felől tekint a múlt eseménysoraire, addig a politikus és vele gondolkodó cselekvése és döntése nyitott végű, előre nem látható eredményt fog produkál.

Garda Dezső: *A magyarság történelmének gyergyói otthona*. F&F International, Gyergyószentmiklós, 2020, 276 p.

A gyergyói történelmi konferenciák rövid története 1977–2020 közötti időszakban.

Hivatalnok értelmiség a kora újkori Erdélyben és a Magyar Királyságban I. Szerk. Bogdándi Zsolt, Fejér Tamás, Jakó Klára, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár–Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet, Budapest, 2020, 240 p. (Erdélyi Tudományos Füzetek 290.)

<https://eme.ro/servlet/eme/template/publisher%2CPPaper.vm/paperid/924/layout/PKiadoIndexLayout.vm.jsessionid=DAF18706F2BE3BA52E3C08AAD706C0DD>

Krajnik-Nagy Károly: *Anno Domini '89*. Kriterion, Kolozsvár, 2020, 176 p. [utánnomás]

Nagyapám mundérban éltek túl két világhéget, jómagam mindössze két rendszerváltást, de az sem volt semmi. Az elsőről jószerint nincs is mondanivalóm, féléves sem voltam, amikor a királyt menesztették. A másodikat viszont, igaz, hogy nem mundérban, de golyózáporban vészelttem át, hősieen kuksolva egy pince mélyén. Szó esik erről is e könyvben, amelynek gerincét mégsem személyes emlékeim, hanem a kelet-európai földrengések körüljárása képezi. Az események országonkénti kronológiáját érdekesebb, olvasmányosabb epizódokkal, történetekkel, főszereplők arcképeivel próbáltam közelebb hozni azokhoz a szerencsésebb nemzedékekhez is, amelyek számára a kommunizmus évtizedei, majd a rájuk pontot tevő „dominóhullás” már csak történelem.

Murádin János Kristóf: *Az európai integráció története és elméletei*. Scientia Kiadó, Kolozsvár, 2020, 180 p.

Konrád György világszerte ismert magyar író szerint a legfontosabb európai érték a tapintat. Ez az egyetemi jegyzet arra törekszik, hogy e gondolat jegyében összefoglalja az európai integráció történetét, miközben az olvasó elé tárja az annak alapjául szolgáló kontinentális egység-gondolat filozófiai-ideológiai fejlődését is. Végigvezet az

Európa-eszme kialakulásának és történeti változásainak folyamatán, majd bemutatja az általunk ma ismert Európai Unió létrehozását, fejlődését és jelenlegi helyzetét. Kitér az Európai Unió intézményi reformjára a lisszaboni szerződés által bevezetett változtatások összefoglalásával, rövid elemzéseket nyújt azokról a válságokról, amelyekkel az EU-nak napjainkban szembe kell néznie, és a kontinentális unió jelenlegi helyzetének globális kitekintésű összefoglalójával zárul.

http://real.mtak.hu/116699/1/Muradin_EuropaiIntegrcio_REAL.pdf

Nemes Gyula: *Egy életre való kaland. Az erdélyi magyar cserkészmozgalom 1990–2020 között.* Dokumentum Egyesület, Marosvásárhely, 2020, 260 p.

[A Cserkészszövetség megrendelésére készült, bolti forgalomba nem került.]

A kötet az 1990-ben megalakult Romániai Magyar Cserkészszövetség történetét dolgozza fel. Kitartó közös munka eredménye, amelyet a szerző, Nemes Gyula a fennmaradt iratok, valamint a mozgalom résztvevőinek visszaemlékezései alapján írt meg, hogy a mai fiatalok, de az utánuk jövők is megismerhessék erdélyi cserkészletünk kezdeteit és az első harminc évet Romániai Magyar Cserkészszövetségként. A szerző-szerkesztő feladata elsősorban az adatok rendezése, a korabeli napi sajtó erre vonatkozó szövegeinek kiválogatása, a cserkészek által közölt adatok csokorba kötése és közreadása volt. A visszaemlékezések hiteles képet nyújtanak a harminc év szinte minden kiemelkedő pillanatáról. A személy- és helynévmutató segítségével a kutatók is haszonnal forgathatják a gazdagon illusztrált kötetet.

Tibád Sándor: *Templom és történelem. Mezőváros az évszázadok sodrában.* F&F International, Gyergyószentmiklós, 2020, 432 p.

Bereck község monográfiája.

Tober József: *A gyergyószentmiklósi kosárlabdázás és az öregfiúk barátság kupájának története.* F&F International, Gyergyószentmiklós, 2020, 516 p.

A gyergyószentmiklósi kosárlabda története (1981-től – 2018-ig)

Peregrináció és erudíció. Tanulmányok Tonk Sándor tiszteletére. Szerk. Bogdándi Zsolt – Lupescu Makó Mária, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2020, 520 p.

A magyar tudományosságna régől fogva szokása, hogy a kiemelkedően teljesítő tudósokat, tanárokat életük egy fordulópontján tisztelgő kötetel köszönti. Nem volt és nincs ez másként szűkebb hazánkban sem, az erdélyi tudóstársadalom jelentős tagjait a Múzeum-Egyesület vagy mostohább időkben az annak örökségét továbbvivő szellemi műhely emlékkötetekkel tisztelte meg. E kötetek sorában lett volna a helye a Tonk Sándor születésnapját köszöntő tanulmányoknak is, megjelenését azonban a Tanár úr már nem érhetle meg. A Tonk Sándor halálának 15. évfordulóján, 2018 októberében rendezett konferencia célja a Tanár úr emlékezetének felelevenítése mellett alapvetően az volt, hogy tudományos pályáját az általa is művelt tematikákhoz kapcsolódó előadások révén értékelje és méltassa. Így az e kötetben helyet kapott írások jelentős hányada az erdélyi diákok középkori peregrinációját bemutató legnagyobb hatású munkájához, egyúttal első könyvéhez, illetve ennek a kora újkori vándordiákokat tárgyaló folytatásához kötődik. Emellett a változatos tematikájú írások az egykor általa kezdeményezett kutatómunkák legújabb eredményeit foglalják össze, illetőleg egy-egy olyan kérdéskört tárgyalnak, amely egykor a Tanár úr érdeklődésének is homlokterében állt.

<https://eme.ro/servlet/eme/template/publisher%2CPPaper.vm/paperid/912/layout/PKiadoIndexLayout.vm;jsessionid=01D803079190052AB1544671927C7F47>

Néprajz, antropológia

Peti Lehel: *„Krisztus ajándéka van bennünk”. Pünkösdzimusz moldvai román, roma és csángó közösségekben.* Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár–Balassi Kiadó, Budapest, 2020, 163 p. + képmelléletek.

<https://eme.ro/servlet/eme/template/publisher%2CPPaper.vm/paperid/925/layout/PKiadoIndexLayout.vm;jsessionid=01D803079190052AB1544671927C7F47>

Szakál Anna: *Önfejű unitárius lelkész – innovatív néprajzi gyűjtő. Ürmösi Sándor (1815–1872) írásos hagyatéka*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2020, 642. p. (Emberek és kontextusok, 17.)

<https://eme.ro/servlet/eme/template/publisher%2CPPaper.vm/paperid/933/layout/PKiadoIndexLayout.vm/clickedmenuid/PublicationsMenu>

Szikszi Mária: *Letűnt világok antropológiája és a megismerhetetlen különös szépsége. Szociális kapcsolatháló és kulturális gyakorlat az írógép korszakában*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2020, 319 p.

A könyv egy antropológiai kutatás eredményeit mutatja be. Az információk, amelyeket ez az elemzés felhasznál, írásos formában maradtak fent. Az iratokat a 20. század harmincas éveitől kezdődően egészen a kilencvenes évekig gyűjtötte a főszereplőnk. A legkorábbi irat 1937-ből származik, a legkésőbbi 1997-ből, az iratok száma meghaladja a 2000-et. Az iratok közül a legtöbbet ő maga írta: a legtöbb szöveg levél, feljegyzés, és csak kisebb számban gazdasági naplóbejegyzés. Más iratok is bekerültek a gyűjteménybe, ezeket is ő gyűjtötte össze, ilyenek például a felmenői anyakönyvi kivonatai, oklevelek, hivatalos szervek által kiállított iratok, azok hiteles másolatai, számlák, igazolványok – azaz mindaz, amit a 20. század papíralapú kultúrája megőrzendőnek minősített. A kutatás célja az volt, hogy a 60 évet átfogó írásos anyagon keresztül megismerje az iratok főszereplőinek világát. Kérdéseim a korra és a személy mikrovilágára egyaránt vonatkoznak. Milyen volt a világ, amelyben a főszereplőnk és társai éltek? Hogyan élte meg a hétköznapokat, hogyan szervezte az életét, hogyan hozta meg döntéseit, milyen világban élt és milyent remélt, melyek voltak örömei, fájdalmai, mi volt az, amit kimondott, és mi volt az, ami miatt csendben szenvedett? És mi volt az, amit soha nem mondott ki? Egy olyan ember életébe pillantunk be, aki nemcsak szinte a teljes 20. századot végig élte, hanem időközben az útja során nagyon sok feljegyzést készített, és minden dokumentumot gondosan félretett a jövőbeli olvasók számára.

<https://eme.ro/servlet/eme/template/publisher%2CPPaper.vm/paperid/915/layout/PKiadoIndexLayout.vm;jsessionid=01D803079190052AB1544671927C7F47>

Nyelvészet

Péntek János – Benő Attila: *A magyar nyelv Romániában (Erdélyben)*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2020, 473 p. [Sorozatszerkesztő: Kontra Miklós]

Az 1990 előtti magyar nyelvtudomány egyik adóssága volt, hogy nemigen foglalkozott Trianon nyelvi következményeivel. A rendszerváltás után A magyar nyelv a Kárpát-medencében a XX. század végén című kutatás keretében határon túli és magyarországi nyelvészek elkészítették a környező országok kisebbségi magyar nyelvhasználatának szociolingvisztikai elemzését Trianontól az 1990-es évek közepéig. A kutatók azonos szerkezetben tárgyalták a kisebbségi magyarok földrajzi és demográfiai jellemzőit, politikai, gazdasági, kulturális és vallási helyzetét, a nyelvekhez fűződő attitűdöket és a nyelvi konfliktusokat, a nyelvi törvényeket, a magyar nyelv szerepét az oktatásban, a közigazgatásban és a tömegtájékoztatásban. A szigorúan nyelvészeti részek a kétnyelvűség hatásait írták le, vagyis a magyarországi magyarok és a határon túliak közti nyelvi azonosságokat és különbségeket elemezték. Ebben a könyvben a szerzők, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem professzorai részletesen elemzik az 1996-os erdélyi terepkutatás eredményeit, de ezeket ki is egészítik egy 2009-ben lefolytatott nagy erdélyi szociológiai vizsgálat releváns nyelvi adatainak elemzésével. Másképp mondva: az olvasó az 1990 utáni három évtized erdélyi nyelvi fejleményeinek panoramikus leírását is kapja e kötetben. A Kárpát-medencei kisebbségi magyarok nyelvi leírása – a kárpátaljai (1998), vajdasági (1999), szlovákiai (2000), ausztriai és szlovéniai (2012) és horvátországi (2016) kötetek után – ezzel a könyvvel válik teljessé.

<https://eme.ro/servlet/eme/template/publisher%2CPPaper.vm/paperid/920/layout/PKiadoIndexLayout.vm;jsessionid=01D803079190052AB1544671927C7F47>

T. Szabó Csilla – András Zselyke (kiadók): *Aranyos vidékének helynevei. Adattár*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2020, 340 p. (Erdélyi Magyar Helynévtár I.1.)

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadásában induló új sorozat köteteiben tájegységenként rendezve kívánjuk közreadni a települések jelenkori és történeti földrajzinév-készletét. Sorozatindító kötetünk Aranyos-vidék magyarok lakta településeinek névanyagát öleli fel. A 27 település mikrotoponíma-anyaga már nagyrészt megjelent korábbi gyűjtésekben – ezeket néhol kiegészítettük –, a történeti nevek pedig Szabó T. Attila erdélyi történeti helynévgyűjtéséből valók. Kezdeményezésünk újszerűsége azonban abban rejlik, hogy az időtálló névanyagot kronologikus elrendezésben, folytonosságban szemlélheti az olvasó. A szerkesztők ezzel a kötetrel is az erdélyi

névtani iskola előtt tisztelegnek, a hozott anyag feldolgozásában a Szabó T. Attila által megteremtett módszer az iránymutató.

<https://eme.ro/servlet/eme/template/publisher%2CPPaper.vm/paperid/916/layout/PKiadoIndexLayout.vm/clickedmenuid/PublicationsMenu>

Közgazdaság, vállalkozás

Csak a lényeg! Kis- és középvállalkozók számára, [2. kiadás] F&F International, Gyergyószentmiklós, 2020, 206 p.

Vállalkozó, cégvezetők vallomásai, tapasztalatai.

Irodalomtudomány, irodalomtörténet

Csata Adél: *Benkő József, a historia litteraria művelője*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2020, 303 p. (Erdélyi Tudományos Füzetek 291.)

<https://eme.ro/servlet/eme/template/publisher%2CPPaper.vm/paperid/927/layout/PKiadoIndexLayout.vm;jsessionid=DAF18706F2BE3BA52E3C08AAD706C0DD>

Életeink. Horváth Andor-invokációk. Szerk. Bilibók Renáta – Biró Annamária – Serestély Zalán. Erdélyi Múzeum-Egyesület–Bolyai Társaság-Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2020, 395 p.

A kötetben a Horvát Andorról 2019-ben tartott konferencián elhangzott szövegek szerkesztett változatai szerepelnek valamint Horváth Andor félbehagyott önéletrajzi jegyzetei, a 2013 és 2016 között szervezett *Mellérendelő*-beszélgetések írott-szerkesztett változatai, illetve a még fellelhető, Horváth Andorral készült interjúk.

<https://eme.ro/servlet/eme/template/publisher%2CPPaper.vm/paperid/929/layout/PKiadoIndexLayout.vm;jsessionid=DAF18706F2BE3BA52E3C08AAD706C0DD>

Hermann Veronika: *Helyettem a nyelv. Identitáspolitikák az irodalomban*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2020, 249 p. (Letöltés 10.)

A hazához való jog kérdése a mai napig diszkurzív törésvonalak mentén alakul. Ezért a haza megírása, és a metaforikus közösség létrehozása nem csak a 19. századi honfoglalási epika, de a 21. századi szépirodalmi és társadalomelméleti közbeszéd egyik téje is. Hermann Veronika könyve a hazáról szóló másfél évszázados beszédmódokat, illetve a közösségi és egyéni identitás irodalmi szövegekben létrejövő modelljeinek társadalmi és politikai vetületeit mutatja be.

<https://eme.ro/servlet/eme/template/publisher%2CPPaper.vm/paperid/911/layout/PKiadoIndexLayout.vm;jsessionid=01D803079190052AB1544671927C7F47>

Kolozsvár-dialógusok. Tanulmányok. Szerk. Korpa Tamás, Lector Kiadó, Marosvásárhely, 2020, 220 p.

A tanulmánykötet írásai azoknak az előadásoknak a szerkesztett változatai, amelyek a Fiala Írók Szövetsége, az Erdélyi Magyar Írók Ligája és a Babes–Bolyai Tudományegyetem szervezésében megvalósult „árdeli túnt Athén” – Kolozsvár-dialógusok 1. (2017. május 22–23.) és a „Házsongárd-légió” – Kolozsvár-dialógusok 2. (2019. május 22–23.) konferenciákon hangoztak el.

<http://lectorkiado.ro/korpa-tamas-szerk-kolozsvar-dialogusok/>

Örökség és kötelék. Szabó Gyula emlékezete. Szerk. Oláh Sándor – Lovétei Lázár László, Pro-Print, Csíkszereda, 2020, 240 p.

Szeptemberben lett volna 90 éves Szabó Gyula. A kötet az írónak ez alkalomból állít emléket.

<https://eszm.ro/2020/11/08/szabo-gyula-emlekezete/>

Művelődéstörténet

Fábián Ernő: *Válogatott írások*. Vál. Bárdi Nándor, Hargita Kiadóhivatal, Csíkszereda, 2020, 288 p.

<https://hargitanepe.eu/fabian-erno-valogatott-irasok/>

Dr. Kiss Csekme Márta – Péterffy Attila – Dr. Péterffy Árpád: *Orvosaink emlékezete 2. A marosvásárhelyi római katolikus temető orvos-sírhelyei*. [II., javított, bővített kiadás.] Studium Kiadó, Marosvásárhely, 104 p.

<https://www.e-nepujasag.ro/articles/a-marosvasarhelyi-romai-katolikus-temeto-orvos-sirjai>

Oláh Sándor: „*Jövendőbeli emlékezetnek okáért írtuk*” – *Egy székely falu íráshagyatéka*. Pro-Print, Csíkszereda, 2020, 208p.

Ez a könyv a homoródalmási írásgyakorlat és íráshasználat 17–19. századi formáinak, funkcióinak szemléltető, értelmező jellegű bemutatása.

Protestáns Marosvásárhely. Utánnomás. Szerk. Ötvös József – Berekméri Árpád-Róbert – Gálfalvi Ágnes. Dokumentum Egyesület – Lector Kiadó, Marosvásárhely, [2018] 2020, 352 p. [A Vártemplomi Egyházközség megrendelésére készült, bolti forgalomba nem került.]

A Protestáns Marosvásárhely azokat az írásokat gyűjti egybe, amelyek a Maros megyei napilapban, a Népújságban jelentek meg 2016 októberétől tizennégy hónapon keresztül a reformáció 500 éves évfordulójára emlékezve. A könyv fejezetei sorra bemutatják az egyetemes, a magyar és ezen belül a marosvásárhelyi reformáció főbb eseményeit, jelentős személyiségeit, majd részletesen kitérnek a helyi evangélikus, református, unitárius és baptista egyházközségekre és azok intézményeire. Marosvásárhely protestáns világát gazdag képanyag szemlélteti.

Természettudományok

Kátai Zoltán: *Algoritmustervezési stratégiák*. Scientia Kiadó, Kolozsvár, 2020, 160 p.

Comenius, akit a modern oktatás létrehozójának tartanak, a következő kijelentést tette a tanítási módszereket illetően: „Tanítani szinte nem is jelent mást, mint megmutatni, miben különböznek egymástól a dolgok, a különböző céljukat, megjelenési formájukat és eredetüket illetően... Ezért aki jól megkülönbözteti egymástól a dolgokat, az jól is tanít”. Jelen könyv elsősorban erre a didaktikai alapelvre épül. Egy olyan tanítási, illetve tanulási módszert ajánl, amely segít a tanulóknak úgymond felülnézetből látni a megvizsgált öt programozási módszert (algoritmustervezési stratégiát): mohó keresés, visszalépéses keresés, oszd-meg-és-uralkodj, elágazás és korlátozás és dinamikus programozás. Tehát nem csak az a célunk, hogy bemutassuk e módszereket, hanem hogy olyan nézőpontba juttassuk az olvasót, amelyből feltárulnak előtte a technikák közötti elvi, alapvető, sőt árnyalatbeli különbségek, illetve hasonlóságok. A comeniusi alapelvvel összhangban ez nélkülözhetetlen, ha uralni szeretnénk a programozás e területét.

<http://real.mtak.hu/116698/1/Katai%20Zoltan%20Algoritmustervezesi%20strategiak%20REAL.pdf>

Metz Júlia – Orbán Kis Károly – Szilágyi Tibor: *Élettan*. Studium Kiadó, Marosvásárhely, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2020, 283 p.

Az élettan (fiziológia) az élő szervezetek működésével, valamint a működés szabályozásával foglalkozó tudomány. Az élettan azokat a fizikai, kémiai és biológiai jelenségeket tanulmányozza, amelyek lehetővé teszik az élet kialakulását, fennmaradását, fejlődését és alkalmazkodását (adaptáció) a környezeti változásokhoz.

<https://eme.ro/servlet/eme/template/publisher%2CPPaper.vm/paperid/922/layout/PKiadoIndexLayout.vm/clickedmenuid/PublicationsMenu>

Nagy Előd Ernő – Kovács Béla: *Élelmiszerkémia és táplálkozástudomány dióhéjban*. Studium Kiadó, Marosvásárhely, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2020, 147 p.

<https://eme.ro/servlet/eme/template/publisher%2CPPaper.vm/paperid/923/layout/PKiadoIndexLayout.vm/clickedmenuid/PublicationsMenu>

Műszaki tudományok

A XX. Műszaki tudományos ülészek előadásai – Proceedings of the XX-th International Conference of Technical Sciences. Szerk. Bitay Enikő – Máté Márton: Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2020, 72 p. (Műszaki Tudományos Közlemények 12. szám)

Jelen kötet a XX. Műszaki Tudományos Ülésszalon elhangzott előadások kibővített anyagát tartalmazza. A kötetben megjelenő tíz közlemény huszonegy szerző tollából származik, és – ahogy az sorozatunkra mindig is jellemző volt – a műszaki tudományosság majd minden területét felöleli: az anyagtudomány, mechatronika, építészet, számítástechnika, CAD-alkalmazások, általános gépészet, gyártástudomány, illetve műszaki menedzsment egyaránt jelen van a kiadványban.

<https://eme.ro/servlet/eme/template/publisher%2CPPaper.vm/paperid/914/layout/PKiadoIndexLayout.vm;jsessionid=01D803079190052AB1544671927C7F47>

Papp István: *Mechanizmusok optimális kiegyensúlyozásának elmélete*, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2020, 176 p. (Műszaki Tudományos Füzetek 14.)

<https://eme.ro/servlet/eme/template/publisher%2CPPaper.vm/paperid/930/layout/PKiadoIndexLayout.vm;jsessionid=DAF18706F2BE3BA52E3C08AAD706C0DD>

Szép Alexandru – András Csaba Dezső – Molnos Éva: *Transzportfolyamatok és művelettan. Laboratóriumi útmutató.* Scientia Kiadó, Kolozsvár, 2020, 208 p.

A mérnöki szemlélet kialakításában az elméleti alapok, valamint a gyakorlati ismeretek egyaránt fontos szerepet játszanak. A jegyzet tartalmi felépítése és szerkezete igazodik a Transzportfolyamatok és Művelettan tárgyakhoz, elősegítve az elméleti órák ismeretanyagának megértését és elmélyítését. Ezek az ismeretek lehetővé teszik a hallgatók számára a tényleges technológiai folyamat műveletorientált elemzését az adatgyűjtéstől a mérlegeken keresztül a készülékmeretek technológiai meghatározásáig. Valamennyi laborgyakorlat leírása tartalmazza a gyakorlat célját, az elméleti alapokat, a gyakorlati berendezést, a mérés és az adatgyűjtés menetét, valamint az adatok feldolgozásának és kiértékelésének eljárásait.

http://real.mtak.hu/116697/1/Transzportfolyamatok-muvelettan_REAL.pdf

Közhasznú, életmód, spiritualitás

Budai Evódia: *Nőnek születtem. Kalendárium nőknek.* Koinónia, Kolozsvár, 2020, 416 p.

Kifejezetten nőknek készült ez a határidőnapló, amely segít ráfigyelni megannyi apró részletére a hétköznapiaknak és ünnepeknek, a havi és heti tervezést kivágható bevásárlólistával, házimunkatáblázzal, családi feladatleosztási tervvel könnyíti meg, miközben az oly apró és fontos szokásokat is tudatosítja, mint pl. a megfelelő mennyiségű vízivás, testmozgás és megfelelő minőségű időtöltés Istennel, önmagunkkal, társunkkal és gyermekeinkkel. Bibliaolvasó kalauzzal is megajándékoz, de ajándékötlet-oldal is van, ahová beírható minden évforduló, születésnap stb. A határidőnaplót Budai Evódia személyes hangvételű írásai gazdagítják.

Majorchik Irén: *Táncolt a puliszakeverő a frustok előtt – hagyományos domokosi ételek receptjei történetekkel fűszerezve.* F&F International, Gyergyószentmiklós, 2020, 140 p.

Recepteskönyv – Hagományos domokosi ételek receptjei történetekkel fűszerezve.